ЧАСТИНА 1
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ НАУКАХ

ЗАСТОСУВАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ У ПТНЗ

Алєксєєва Ганна Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерних технологій в управлінні та навчанні й інформатики
Антоненко Олександр Володимирович,
кандидат технічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій в управлінні та навчанні й інформатики
Овсянніков Олександр Сергійович,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій в управлінні та навчанні й інформатики
Бердянського державного педагогічного університету

Анотація. Стаття розглядає важливість використання аудіовізуальних засобів в професійно-технічних навчальних закладах (ПТНЗ) з метою активізації навчального процесу та поліпшення засвоєння матеріалу. Зазначається, що аудіовізуальні засоби надають можливість візуалізувати інформацію, стимулювати мотивацію до навчання та покращувати комунікацію між викладачами та учнями. Досліджено завдання використання цих засобів в ПТНЗ, такі як забезпечення візуалізації інформації, підвищення мотивації до навчання, поліпшення комунікації та розвиток творчих здібностей студентів. Підкреслено, що аудіовізуальні засоби є невід'ємною частиною ефективної професійної освіти, які сприяють полегшенню процесу навчання та засвоєнню нових знань і навичок.
Ключові слова: аудіовізуальні засоби, професійно-технічні навчальні заклади; навчальний процес.

Alieksieieva Hanna, Antonenko Oleksandr, Ovsyannikov Oleksandr. The use of audiovisual aids for activating cognitive activity of students in vocational and technical educational institutions.

Abstract. The article discusses the importance of using audiovisual aids in vocational and technical educational institutions (TEI) to activate the learning process and enhance material comprehension. It is noted that audiovisual aids provide the opportunity to visualize information, stimulate motivation for learning, and improve communication between teachers and students. The tasks of using these tools in TEI are examined, such as ensuring information visualization, increasing motivation for learning, improving communication, and developing students' creative abilities. It is emphasized that audiovisual aids are an

integral part of effective professional education, facilitating the learning process and acquisition of new knowledge and skills.

Key words: audiovisual aids, vocational and technical educational institutions; educational process.

Використання аудіо візуальних засобів стало важливою складовою професійної освіти в сучасному світі [1]. Це дозволяє студентам не тільки чути, але й бачити матеріал, що сприяє кращому засвоєнню інформації. Ці засоби можуть бути використані для навчання різних професій, від медицини і архітектури до інформаційних технологій і маркетингу. Вони допомагають студентам розуміти складні концепції та процеси, а також сприяють покращенню комунікації та взаємодії між студентами та викладачами. Крім того, використання аудіо візуальних засобів знижує суворість навчання та дозволяє студентам бути більш активними в процесі навчання. Отже, засоби аудіо візуального навчання є незамінними при організації професійної освіти і допомагають студентам легше засвоювати нові знання та навички.

Метою дослідження є застосування аудіовізуальних засобів навчання в професійно-технічному навчальному закладі (ПТНЗ) є активізація пізнавальної активності здобувачів. Ці засоби розширюють можливості передачі інформації та сприяють кращому засвоєнню матеріалу, оскільки вони створюють мультиплікаційний ефект на увагу і пам’ять студентів.

Принцип професійного навчання, що основною метою має активізацію пізнавальної активності здобувачів у ПТНЗ, успішно реалізується завдяки застосуванню аудіовізуальних засобів навчання. Одним з найефективніших способів передачі інформації є використання звукових та візуальних елементів, таких як аудіо- та відеоматеріали, ілюстрації, графіки тощо [2].

Використання аудіовізуальних засобів у ПТНЗ має наступні завдання: 1) візуалізація інформації через відеофільми, презентації та графіку для кращого розуміння складних концепцій; 2) підвищення мотивації до навчання та стимулювання інтересу до нових знань; 3) поліпшення комунікації та розвиток аналітичних навичок між викладачами та здобувачами; 4) розвиток творчих здібностей студентів через власні презентації та відеоматеріали; 5) підвищення ефективності самостійного навчання, дозволяючи здобувачам поступово розширювати свої знання вдома або в індивідуальному режимі.

Аудіовізуальні засоби в ПТНЗ створюють стимулююче навчальне середовище, зацікавлюючи здобувачів у навчанні. Вони демонструють реальну професійну діяльність та ілюструють теоретичний матеріал. Ці засоби підвищують увагу, мотивацію та розвивають творчість. Використання аудіовізуальних засобів є важливою частиною професійного навчання, формуючи реальне розуміння навичок та задач. Отже аудіовізуальні засоби навчання у ПТНЗ дозволяють краще засвоювати та запам’ятовувати інформацію завдяки візуальним та звуковим стимулом, що сприяє їх залученості та розумінню навчального матеріалу [3].

Аудіовізуальні засоби, такі як відео, аудіозаписи, презентації та графіка, надають здобувачам новий спосіб засвоєння знань. Вони візуалізують інформацію, створюючи реалістичні ситуації, що полегшує розуміння матеріалу. Однією з основних переваг є здатність привертати та утримувати увагу. Відеоролики можуть демонструвати реальні ситуації, що полегшує освоєння матеріалу. Це робить навчання цікавішим і допомагає розуміти інформацію в контексті її застосування. Аудіовізуальні елементи також залучають здобувачів до навчального процесу, вбудовуючи інтерактивні тести та завдання, що стимулює їх пізнавальну активність. Іншою значною особливістю аудіовізуальних засобів навчання є можливість підвищити залучення до навчального процесу. Інтерактивні елементи, такі як тести, квізи, ігри та завдання на взаємодію з матеріалом можуть бути легко вбудовані в аудіовізуальні засоби навчання. Це дозволяє здобувачам брати активну участь у процесі навчання, а також отримувати миттєвий зворотний зв’язок, що стимулює їх пізнавальну активність.

Ще одна важлива функція аудіовізуальних засобів навчання у ПТНЗ – це можливість демонстрації складних процесів та операцій [4]. Графічні ілюстрації, анімації та моделювання можуть допомогти краще зрозуміти та запам’ятати абстрактні чи складні концепції. Такі засоби також можуть бути використані для створення віртуальних середовищ, які дають змогу проводити практичні дослідження або тренування без необхідності доступу до реального обладнання. Зрештою, аудіовізуальні засоби навчання дозволяють вчителям індивідуалізувати освітній процес. За допомогою таких засобів можна адаптувати матеріал під різні рівні розуміння та способи навчання. Це особливо важливо у ПТНЗ, де студенти можуть мати різний досвід та рівень підготовки. Загалом застосування аудіовізуальних засобів навчання для активізації пізнавальної активності здобувачів у ПТНЗ є ефективним методом, який сприяє більш глибокому розумінню матеріалу, підвищує мотивацію та навчальну активність студентів, а також дозволяє гнучкіше адаптувати освітній процес під потреби різних здобувачів.

У ході дослідження було проведено аналіз та опис використання аудіовізуальних засобів навчання у професійній освіті з акцентом на їх застосування для активізації пізнавальної активності здобувачів у ПТНЗ. Таким чином нами доведено, що використання аудіовізуальних засобів навчання у професійній освіті дозволяє ефективно підтримувати навчання, створюючи інтерактивне та стимулююче навчальне середовище. Це особливо важливо для здобувачів освіти у ПТНЗ, оскільки активізує їхню пізнавальну активність і підвищує рівень залученості до навчального процесу.

Використання аудіовізуальних засобів у ПТНЗ стимулює самостійне, критичне й творче мислення, сприяючи кращому засвоєнню інформації. Цей підхід формує командну роботу, проблемне вирішення та готовність до реальних ситуацій в професійній сфері. Такий метод ефективно активізує пізнавальну активність здобувачів освіти у системі професійно-технічної освіти.

Список використаних джерел

1. Алєксєєва Г. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі професійної підготовки студентів педагогічних вузів. *Актуальні питання природничо-математичної освіти.* Суми, Україна: ВВП «Мрія», 2014, С.184-191.

2. Великдан Ю., Хищенко О., Бур'яновський М. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб розвитку пізнавальної активності учнів 10-11 класів на уроках трудового навчання (технологій). *Наука і техніка сьогодні*. 2022. №. 13 (13).

3. Гостра К. О., Цуруль О. А. Розвиток пізнавальної активності учнів засобами технологій мобільного навчання у процесі вивчення біології : дис. ГО «Інститут інноваційної освіти», 2022.

4. Kravchenko N.V., Alyeksyeyeva H.M., Gorbatyuk L.V. Curriculum Optimization by the Criteria of Maximizing Professional Value and the Connection Coefficient of Educational Elements, Using Software Tools. *ICTERI 2018*: 14th International conference on ict in education, research, and industrial applications. Kyiv, Ukraine, May 14-17, 2018. CEUR Workshop Proceedings, Vol.1, 2018. pp. 365-378.